

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 583 din 08.11.2023

Dosar nr.: 952/2021

Petiția nr.: 8883/24.11.2021

Petent:

Reclamați:

Obiect: sunt reclamate mai multe afirmații cu caracter discriminatoriu la adresa petentului cu referire la regiunea din care provine (Moldova)

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

1.

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părților reclamate

2.

3.

II. Citarea părților

4. În temeiul art. 20, alin. 4 din **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată (în continuare **O.G. nr. 137/2000**), s-a îndeplinit procedura de citare.

5. Părțile au fost citate cu respectarea măsurilor impuse de starea de alertă, prin comunicarea unor adrese în care se preciza posibilitatea părților de a-și exprima acordul în sensul trimiterii punctelor de vedere în scris, iar părților reclamate le-a fost comunicat câte un exemplar al petiției în vederea posibilității formulării apărărilor.

6. Având în vedere faptul că citațiile părților reclamate s-au returnat la sediul instituției, s-a reluat procedura de citare și s-a acordat termen pentru data de 12.07.2022.

7. La termenul din data de 12.07.2022 părțile au fost absente. Plicurile cu citațiile părților reclamate pentru termenul din data de 12.07.2022 s-au returnat la sediul instituției.

8. S-a reluat procedura de citare pentru termenul din data de 14.11.2022. Citarea părților s-a efectuat și la adresele de e-mail ale acestora. La termenul din 14.11.2022 părțile au fost prezente.

9. Prima parte reclamată a formulat în scris punct de vedere. Acest punct de vedere a fost comunicat petentului în vederea emiterii de concluzii scrise.

10. Petentul a depus concluzii scrise la dosar.

11. Procedură legal îndeplinită.

III. Susținerea părților

Susținerea petentului

12. Prin petiția nr. 8883/24.11.2021 petentul precizează că cele două părți reclamate, în calitate de administratori și asociați ai .. .. GALLERY S.R.L. au săvârșit o faptă de discriminare la adresa sa în data de 26.10.2021. Petentul are calitatea de administrator al firmei . SRL și a demarat o campanie de promovare pe Google Ads (face reclamă pentru salonul de tatuaje pe care îl administrează). Începând cu data de 16.10.2021, în repetate rânduri, petentul a fost contactat telefonic de părțile reclamate care, sub un pretext nefondat, l-au acuzat că le face concurență neloială prin promovarea activității sale folosind numele companiei lor (aspect pe care petentul îl consideră neadevărat). Petentul a fost amenințat că îi vor face rău și îl vor da în judecată dacă nu rezolvă problema și, deși a încercat să arată că acuzele care i se aduc sunt neadevărate, amenințările au continuat, iar petentul a fost discriminat fiind numit “țăran” și “moldovean”.

13. Amenințările la adresa petentului au continuat și prin mesageria whatsapp până în data de 26.10.2021, de pe același număr de telefon, petentul a fost acuzat din nou în mod nefondat că le face părților reclamate concurență neloială prin promovarea activității sale folosind numele companiei acestora.

14. Acțiunile de discriminare, intimidare, amenințări cu violența fizică și injurii la adresa petentului au constat în folosirea de expresii precum “vin acolo și te trag și de urechi”, “țăran”, “crezi că ai putut să vii tu de la țară să faci reclamă pe numele meu?”, “bă moldoveanule” și “să nu te întâlnești cu mine”, aceste expresii provocându-i petentului stări de temere și lezându-i demnitatea.

15. Petentul precizează că motivul care stă la baza faptei de discriminare pe care o reclamă este de natură etnică.

16. Prin adresa nr. 6911/12.09.2023 petentul depune concluzii scrise la dosar și arată că referitor la relatarea neadevărată a primei părți reclamate despre motivul încetării colaborării dintre petent și salonul părților reclamate, cum că petentul nu folosea tacâmuri și atingea obiecte din interiorul firmei fără să se spele pe mâini, acesta obișnuia să consume alimente de patiserie în afara incintei firmei și apoi își curăța mâinile în grupul sanitar al complexului .. în care firma părților reclamate se află, salonul neavând grup sanitar propriu, în incintă. Motivul pe care i l-au comunicat verbal petentului a fost că “nu ne potrivim”. Referitor la mențiunea primei părți reclamate că “în lista atașată pe whatsapp de petent cu cuvintele cheie folosite pentru promovarea afacerii lui se vede clar și fără echivoc numele companiei noastre”, petentul arată că nu sunt cuvinte cheie, ci Termeni de Căutare pe care Google ads îi prezintă ca rezultate ale campaniei de promovare și nu ca setări ale acesteia. Pentru că anunțul era plătit, se afișa pentru utilizatorii google care căutau saloane de tatuaje, chiar și “.. .. tattoo” pentru ca ambele firme plăteau pentru reclama având același domeniu de activitate. Petentul nu a folosit niciodată numele companiei . . . într-o concurență neloială având ca scop inducerea în eroare a clienților care căutau numele companiei părților reclamate.

17. În print screen-urile la care face referire prima parte reclamată se poate observa că anunțul companiei petentului apărea cu numele site-ului companiei sale, . , și că, nici în titlurile și nici în conținutul anunțului, firma . nu se prezenta ca fiind altă entitate.

18. Petentul consideră că este irelevant pentru CNCD cine are sau nu dreptate în privința conflictului în contextul reclamelor pe platforma Google Ads, ci mai degrabă prezintă importanță faptele care au urmat din partea reclamațiilor, prin care petentul a fost jignit și amenințat.

Sușinerile primei părți reclamate

19. Prin adresa nr. 8175/14.11.2022 prima parte reclamată își exprimă punctul de vedere și invocă **excepția de vădită necompetență a CNCD** raportat la dispozițiile art. 2 din O.G. nr. 137/2000, în contextul în care petentul a invocat discriminarea de natură etnică, iar petentul trebuia să dovedească etnia din care face parte și faptul că partea reclamată, cunoscând acest aspect, a săvârșit fapte discriminatorii, iar partea reclamată arată că nu a cunoscut acest aspect. Totodată, prima parte reclamată invocă **excepția obiectului vădit nefondat** și arată că a încercat doar să își protejeze afacerea în fața unei persoane care din neștiință sau poate rea – credință în manevrarea unor instrumente online, s-a folosit de numele societății pe care partea reclamată o administrează, în încercarea de a promova o altă societate concurentă, având același obiect de activitate. Astfel, în niciun moment petentul nu a fost în dezavantaj sau defavorizat, ci dimpotrivă, societatea pe care partea reclamată o reprezintă s-a găsit în această poziție, ca urmare a acțiunilor petentului, partea reclamată nedorind ca numele societății sale să fie asociat cu cel al societății pe care petentul o reprezintă.

20. Partea reclamată arată că petentul a fost în urmă cu câțiva ani pentru o perioadă scurtă de timp în probe la societatea părții reclamate, dar colaborarea nu a putut continua deoarece petentul nu respecta normele elementare igienico – sanitare impuse de domeniul de activitate (servea masa fără să folosească tacâmuri și atingea toate obiectele din interiorul firmei fără să se spele pe mâini, ex. uși, clanțe, zone sterile de lucru, etc.).

21. Deși a fost înștiințat de mai multe ori despre această situație gravă, petentul nu și-a schimbat comportamentul. Partea reclamată consideră că petentul a acumulat o frustrare nereușind să colaboreze cu partea reclamată ca și companie, iar acest lucru se deduce și din concurența neloială pe care a făcut-o.

22. Partea reclamată precizează că, din prima zi de lucru (2010), a funcționat doar în spații comerciale. Aceste spații în care își desfășoară activitatea au fost și sunt avizate atât de Ministerul Sănătății, cât și de Primăria de Sector. Societatea petentului își desfășoară activitatea într-un apartament de bloc, funcționează fără autorizație sanitară de funcționare emisă de Direcția de Sănătate Publică a Municipiului București și nu deține nici Autorizația de funcționare emisă de Primăria de sector; această societate petentul a deschis-o la o perioadă scurtă de timp după încheierea nereușită a colaborării cu societatea părților reclamate.

23. Partea reclamată menționează că petentul folosește numele companiei părții reclamate într-o concurență neloială având ca scop inducerea în eroare a clienților care căutau numele companiei părții reclamate pentru a beneficia de serviciile salonului respectiv. Numele companiei părții reclamate este protejat de Oficiul de stat pentru invenții și mărci prin certificatul de înregistrare a mărcii nr. ... Totodată petentul menționează într-una dintre discuțiile purtate pe whatsapp “cred că am identificat problema”, ceea ce duce la concluzia că folosea cu bună știință numele companiei părții

reclamate, iar în petiția trimisă către CNCD scrie “m-au acuzat că fac concurență neloială prin promovarea activității mele folosind numele companiei lor (fapt neadevărat)”. În lista atașată de whatsapp de petent cu cuvintele cheie folosite pentru promovarea afacerii lui se vede clar și fără echivoc numele companiei părții reclamate.

IV. Motivarea în fapt și drept

Legislație și principii

24. Procedura internă de soluționarea petițiilor, la Secțiunea *Obiect vădit nefondat sau lipsă de obiect* prevede:

„Art. 33. Membrii Colegiului director, din oficiu, pot ridica excepția lipsei obiectului petiției când constată că obiectul petiției este în mod vădit nefondat, raportat la domeniul de aplicare al prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 137/2000, republicată.

Art. 34

(1) Excepția obiectului vădit nefondat sau lipsei obiectului petiției se pune în dezbaterea petentului sau a persoanei interesate care sesizează Consiliul, pentru a-și formula punctul de vedere.

(2) Colegiul director acordă un termen petentului sau părții interesate pentru a comunica punctul de vedere.

Art. 35

(1) Colegiul director soluționează excepția după solicitarea punctului de vedere al petentului sau al părții interesate care a sesizat Consiliul.

(2) Necomunicarea punctului de vedere la termenul acordat nu împiedică soluționarea petiției.

Art. 36. Consiliul soluționează excepția prin hotărâre a Colegiului director.

Art. 37. În situația respingerii excepției prin reținerea obiectului raportat la prevederile Ordonanței Guvernului nr. 137/2000, republicată, aceasta se motivează odată cu fondul în hotărârea prin care se soluționează petiția, potrivit prezentei proceduri interne.”

25. O.G. nr. 137/2000, la art. 2 alin. 1 prevede: *„Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.*

26. Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

27. Analiza diferențierii se realizează prin compararea a două situații (art. 1 alin. 3 al **O.G. nr. 137/2000**: *„exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile”*).

28. Prin nediferențiere judecătoria Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) înțeleg în primul rând tratamentul egal al persoanelor care se află în situație similară sau analoagă: *„art. 14 protejează persoanele plasate în situație similară”*

(*Marckx împotriva Belgiei*, 13 iunie 1979, §32) sau „analoagă” (*Van der Musselle împotriva Belgiei*, 23 noiembrie 1983, §46) ori „relevant similară” (*Fredin împotriva Suediei*, 18 februarie 1991, §60), ulterior fiind utilizată sintagma „analoagă ori relevant similară” (*Sheffield și Horsham împotriva Regatului Unit*, 30 iulie 1998, §75).

29. Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu, iar între acest criteriu și faptele imputate reclamatului trebuie să existe un raport de cauzalitate.

30. Criteriile enumerate de **O.G. nr. 137/2000** sunt doar ilustrative, nu exhaustive, precizând „sau oricare alt criteriu”, însă aceste criterii, conform cauzisticii CEDO, trebuie să reprezinte caracteristici personale pe baza cărora persoane sau grupuri de persoane pot fi deosebite unele de altele (*Kjeldsen, Busk Madsen și Pedersen împotriva Danemarcei*, 7 decembrie 1976, §56). „Art. 14 nu protejează împotriva oricărui tratament diferențiat ci doar împotriva acelor care se bazează pe o caracteristică identificabilă, obiectivă sau personală ori pe «statut», pe baza cărora o persoană sau un grup de persoane se diferențiază între ele” (*Clift împotriva Regatului Unit*, 13 iulie 2010, §55), menționând că noțiunea „orice altă situație” trebuie să se interpreteze cât mai larg posibil (*Clift împotriva Regatului Unit*, 13 iulie 2010, §56-61), cu atât mai larg cu cât dreptul atins este considerat a fi mai important (*Clift împotriva Regatului Unit*, 13 iulie 2010, §62).

31. Conform jurisprudenței CEDO, discriminarea bazată pe etnicitatea presupusă reprezintă discriminare rasială (*Timishev împotriva Rusiei*, 13 decembrie 2005, §55-56).

32. Privind restrângerea drepturilor petentului, Colegiul director se raportează la prevederile art. 15 din **O.G. nr. 137/2000**: „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intra sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.”

33. **Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale** (cunoscut în general sub denumirea de **Convenția europeană a drepturilor omului**, în continuare **Convenția**) prevede, la art. 10 alin. 2, limitarea libertății de exprimare: „Exercitarea acestor libertăți, ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau unor sancțiuni prevăzute de lege care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau moralei, protecția reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.” Prin urmare, în conformitate cu acest tratat internațional, în Europa libertatea de exprimare nu este un drept absolut. Nu este lipsit de relevanță nici faptul că libertatea de exprimare este singurul drept cu privire la care **Convenția** subliniază: „comportă îndatoriri și responsabilități”. Totodată art. 17 al **Convenției** interzice abuzul de drept: „Nici o dispoziție din prezenta convenție nu poate fi interpretată ca implicând, pentru un stat, un grup, sau un individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmarește distrugerea drepturilor sau a libertăților recunoscute

de prezenta convenție sau de a aduce limitări mai ample acestor drepturi și libertăți decât acelea prevăzute de aceasta convenție.”

34. Curtea Europeană a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) analizează, în ordine, următoarele aspecte:

- existența unei limitări a libertății de exprimare;
- legalitatea restrângerii libertății de exprimare prin
  - existența unei norme juridice care prevede restrângerea;
  - calitatea normei juridice, și anume
    - ▣ accesibilitatea;
    - ▣ precizitatea;
    - ▣ previzibilitatea normei;
- legitimitatea restrângerii, ceea ce trebuie să fie prevăzută de Convenție (pentru securitatea națională, integritatea teritorială, siguranța publică, apărarea ordinii, prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, moralei, reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale, pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești);
- necesitatea restrângerii într-o societate democratică.

35. În mod evident, orice sancționare a limbajului discriminator, chiar și doar printr-un avertisment de natură contravențională, reprezintă o limitare a libertății de exprimare.

36. Privind legalitatea restrângerii, situația din România este cât se poate de clară. **Decizia nr. 62 din 18.01.2007 a Curții Constituționale** promovează respectarea dreptului la demnitate; există și o protejare a dreptului la demnitate prin art. 15 al **Ordonanței de guvern nr. 137/2000 privind combaterea tuturor formelor de discriminare**, republicată, accesibilă (prin publicarea în **Monitorul Oficial al României**), cu sancțiuni evidente.

37. Legitimitatea sancționării este dată prin nevoia de a proteja, în principal, reputația și drepturile altora, dar se poate invoca, spre exemplu, și siguranța publică, apărarea ordinii, protecția moralei etc.

38. Necesitatea restrângerii într-o societate democratică este elementul cel mai subiectiv din analiza CEDO. Având în vedere acest fapt, CEDO a elaborat un set de principii aplicabile în domeniu:

a) libertatea de exprimare constituie unul din fundamentele esențiale ale societății democratice, și una dintre condițiile de bază ale progresului societății și ale autorealizării individuale (ex. **HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49);

b) libertatea de exprimare nu vizează doar informațiile sau ideile primite favorabil sau considerate a fi inofensive sau indiferente, ci și cele care offensează, șochează sau incomodează statul sau orice parte a populației; acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și înțelegerii, fără de care nu poate exista o societate democratică; libertatea de exprimare are și excepții, dar care trebuie interpretate în mod strict, iar necesitatea oricărei restrângeri trebuie stabilite în mod convingător (ex. **HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49);

c) exercitarea libertății de exprimare comportă obligații și responsabilități (ex. **HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49); astfel, între altele, în contextul opiniilor religioase și credințelor este legitimat să se includă obligația de a evita pe cât se poate expresii care, în mod gratuit, offensează alții,

profanează sau care reprezintă o ingerință în drepturile lor, care astfel nu contribuie la orice formă de dezbatere publică capabilă de a duce la un progres al relațiilor umane; statele au o marjă de apreciere când reglementează libertatea de exprimare în relație cu afirmații care ofensează convingerile personale, în special cele morale sau religioase (ex. **OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI**, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 49);

d) în cazul moralității nu este posibil să se ajungă la un concept uniform european privind semnificația religiei în societate; chiar și în interiorul unui stat pot exista variații ale conceptului; prin urmare nu este posibil să se ajungă la o definiție comprehensivă privind ce reprezintă o limitare permisibilă a libertății de exprimare dacă exprimarea se îndreaptă împotriva sentimentului religios al altora; o marjă de apreciere trebuie lăsat prin urmare autorităților naționale în a stabili necesitatea unei astfel de limitări; această situație însă nu exclude o supervizare din partea CEDO (ex. **OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI**, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 50);

e) îndatoririle și responsabilitățile legate de exercitarea libertății de exprimare au o semnificație specială în situații de conflict sau de tensiuni, o grijă particulară trebuie manifestată față de vehicularea prin presă a limbajului urii sau a promovării violenței (ex. **SÜREK și ÖZDEMİR împotriva TURCIEI**, nr. 23927/94 și nr. 24277/94, 8 iulie 1999, § 63);

f) toleranța și respectarea demnității umane constituie fundamentul democrației și societății pluraliste, prin urmare este necesar ca în societățile democratice să se sancționeze sau chiar să se prevină orice formă de expresii care diseminează, incită, promovează sau justifică ura bazată pe intoleranță, cu condiția ca orice formalitate, condiție, restricție sau amendă impusă să fie proporțională cu legitimitatea invocată (ex. **GÜNDÜZ împotriva TURCIEI**, nr. 35071/97, 4 decembrie 2003, § 40);

g) art. 17 al Convenției previne ca grupurile totalitare sau persoanele care incită la ură rasială să exploateze în propriul interes principiile enunțate, întrucât scopul acestor grupări este de a distruge drepturile și libertățile; această prevedere se referă și la activitățile politice (ex. **GLIMMERVEEN și HAGENBEEK împotriva OLANDEI**, 8348/78 și 8406/78, 11 octombrie 1979);

h) abuzul cu libertatea de exprimare nu este compatibil cu democrația și drepturile omului, încalcă drepturile altora (ex. **WITZSCH împotriva GERMANIEI**, nr. 7485/03, 13 decembrie 2005);

i) anumite expresii concrete reprezintă un limbaj al urii, care pot insulta indivizi sau grupuri de persoane, iar aceste expresii nu se bucură de protecția articolului 10 al **Convenției** (ex. **JERSILD împotriva DANEMARCEI** [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 35);

j) atacurile vehemente împotriva grupurilor religioase sau etnice sunt incompatibile cu valorile proclamate și garantate de Convenție, și anume toleranța, pacea socială și nediscriminarea (ex. **NORWOOD împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 23131/03, 16 noiembrie 2004);

k) se poate invoca necesitatea restrângerii libertății de exprimare în situația în care există o nevoie publică urgentă; statele au o anumită marjă de apreciere privind existența nevoii, dar această apreciere se completează cu supervizarea europeană atât a legislației cât și a modului de aplicare al legislației de instanțele independente; CEDO este împuternicit să ofere interpretarea în ce măsură restricția sau sancționarea este reconciliabilă cu

libertatea de exprimare (ex. **HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49);

l) în exercitarea supervizării, CEDO analizează atât conținutul cât și contextul afirmațiilor în cauză; restrângerea trebuie să fie proporțională cu legitimitatea restrângerii, autoritățile trebuie să justifice relevanța și suficiența lor (ex. **JERSILD împotriva DANEMARCEI** [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31; trebuie să existe o proporționalitate între impactul afirmației sancționate și sancțiune (ex. **LINGENS împotriva AUSTRIEI**, nr. 9815/82, 8 iulie 1986, § 40); orice formalitate, condiție, restricție sau penalitate impusă considerată a fi necesară într-o societate democratică pentru sancționarea sau chiar prevenirea atacurilor indecente asupra obiectelor venerației religioase trebuie să fie proporțională cu scopul legitim urmărit (ex. **OTTO-PREMINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI**, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 49);

m) **Convenția** nu lasă prea mult spațiu restricțiilor în domeniul discursurilor politice sau discursurilor care ating interesul general; permisivitatea privind criticile față de guvern trebuie să fie mai pronunțată decât privind cetățeni privați, chiar și politicieni; într-un sistem democratic acțiunile guvernului trebuie urmărite îndeaproape nu doar de către autoritățile legislative și judiciare, dar și de opinia publică; poziția dominantă ce ocupă guvernul îi recomandă să nu utilizeze sancțiunile penale, întrucât are alte posibilități de a răspunde la atacuri și critici injuste; autorităților competente ale statului rămân suficiente posibilități de a adopta, în calitatea lor de garanți ai ordinii publice, măsuri de sancționare adecvate fără ca acestea să devină excesive; totuși în situația în care afirmațiile incită la violență împotriva unor persoane sau oficiali ori împotriva unui segment al societății, autoritățile statului se bucură de o apreciere mai largă când examinează necesitatea restrângerii libertății de exprimare (ex. **CASTELLS împotriva SPANIEI**, nr. 11798/85, 23 aprilie 1992, § 42);

n) libertatea de exprimare are o importanță specială pentru politicieni sau persoanele alese ca reprezentanții unui electorat, care trebuie să-și atragă atenția asupra preocupărilor lor; limitarea libertății de exprimare pentru un politician aflat în opoziție sau pentru un parlamentar solicită un examen mai temeinic din partea CEDO (ex. **CASTELLS împotriva SPANIEI**, nr. 11798/85, 23 aprilie 1992, § 42);

o) fără dubii, libertatea discursului politic nu este absolut prin natura sa, statele pot introduce restricții și sancțiuni, CEDO având rolul final de a analiza compatibilitatea acestor măsuri cu libertatea de exprimare (ex. **INCAL împotriva TURCIEI**, nr. 41/1997/825/1031, 9 iunie 1998, § 53);

p) presa joacă un rol esențial într-o societate democratică; deși nu trebuie să treacă de anumite limite, cum ar fi privind securitatea națională, integritatea teritorială, amenințarea cu violență, prevenirea dezordinii și criminalității, respectarea reputației și drepturilor altora, necesitatea de a preveni transmiterea unor informații confidențiale, are sarcina de a oferi — într-o manieră conformă cu obligațiile și responsabilitățile sale — informații și idei de interes public, în particular în chestiuni politice, inclusiv cele care divid societatea dar și cele care prezintă justiția; libertatea presei reprezintă unul din cele mai bune posibilități de a crea o opinie privind ideile și atitudinile liderilor politici; libertatea jurnalistică acoperă posibila recurgere la un grad de exagerare, chiar și provocare (ex. **LINGENS împotriva AUSTRIEI**, nr. 9815/82, 8 iulie 1986, § 41-42);

q) presa nu are doar dreptul ci și obligația de a prezenta informații de interes public conform dreptului publicului de a primi aceste informații (ex. **JERSILD împotriva**

DANEMARCEI [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31);

r) nu se protejează doar informația în sine, dar și forma prin care se aduce la cunoștința opiniei publice (ex. **JERSILD împotriva DANEMARCEI** [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31);

s) stabilirea pedepselor este în principiu de competența instanțelor naționale, CEDO consideră totuși că aplicarea pedepsei închisorii pentru o infracțiune în domeniul presei nu este compatibilă cu libertatea de exprimare a jurnaliștilor, decât în circumstanțe excepționale, mai ales atunci când au fost grav afectate alte drepturi fundamentale, ca de exemplu în cazul utilizării limbajului urii sau incitării la violență (ex. **CUMPĂNĂ ȘI MAZĂRE împotriva ROMÂNIEI**, nr. 33348/96, 17 decembrie 2004, § 115);

t) principiile privind libertatea de exprimare vizează și funcționarii publici, deși este legitimat ca statul să impună față de ei obligația discreției, ținând cont de statutul lor special (ex. **AHMED și alții împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 65/1997/849/1056, 2 septembrie 1998, § 56).

39. Art. 30 al **Constituției României** care asigură libertatea de exprimare, prevede și limitele acestei libertăți:

„(6) Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.

(7) Sunt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război, de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri.”

40. Decizia nr. 62 din 18.01.2007 a Curții Constituționale consideră că dreptul la demnitate este una dintre valorile supreme, iar lezarea acestui drept poate fi sancționată chiar și penal: *„Obiectul juridic al infracțiunilor de insultă și calomnie, prevăzute de art. 205 și, respectiv, art. 206 din Codul penal, îl constituie demnitatea persoanei, reputația și onoarea acesteia. Subiectul activ al infracțiunilor analizate este necircumstanțiat, iar săvârșirea lor se poate produce direct, prin viu grai, prin texte publicate în presa scrisă sau prin mijloacele de comunicare audiovizuale. Indiferent de modul în care sunt comise și de calitatea persoanelor care le comit — simpli cetățeni, oameni politici, ziarști etc. —, faptele care formează conținutul acestor infracțiuni lezează grav personalitatea umană, demnitatea, onoarea și reputația celor astfel agresați. Dacă asemenea fapte nu ar fi descurajate prin mijloacele dreptului penal, ele ar conduce la reacția de facto a celor ofensați și la conflicte permanente, de natură să facă imposibilă conviețuirea socială, care presupune respect față de fiecare membru al colectivității și prețuirea în justa măsură a reputației fiecăruia. De aceea, valorile menționate, ocrotite de Codul penal, au statut constituțional, demnitatea omului fiind consacrată prin art.1 alin.(3) din Constituția României ca una dintre valorile supreme.”*

Colegiul director al CNCD reține următoarele:

41. Se constată că reclamatul numit petentul „țăran” și „moldovean”, respectiv a făcut afirmațiile „vin acolo și te trag și de urechi”, „crezi că ai putut să vii tu de la țară să faci reclamă pe numele meu?”, „să nu te întâlnești cu mine”.

42. Se respinge excepția lipsei obiectului petiției, nu este nevoie ca petentul să-și dovedească apartenența la o comunitate (cea a moldovenilor). Cum a arătat CEDO în cauza **Timishev împotriva Rusiei**, e suficientă presupunerea apartenenței. Afirmațiile

utilizate de reclamat arată că a presupus că petentul este moldovean.

43. Afirmațiile sesizate, în contextul faptelor, se încadrează în limitele libertății de exprimare, nu se creează o temere sau o atmosferă ostilă, degradantă care să reprezinte un grad de pericol social atât de ridicat încât să se impună sancționarea contravențională.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturilor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Respinge excepția lipsei obiectului petiției conform art. 33-37 din **Procedura internă de soluționarea petițiilor**;
2. Fapta sesizată nu excede libertății de exprimare conform art. 10 din **Convenția europeană a drepturilor omului**;
3. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

V. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BABUȘ RADU – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

MOȚA MARIA – Membru

RAIU CĂTĂLIN VALENTIN – Membru

SĂVULESCU RADU COSMIN – Membru

Redactată și motivată: C.J., A.S., H.I.
Data redactării: 08.12.2023

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare** și **Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

